

افزایش پایدار ۴۰ درصدی صادرات نفت نسبت به دولت گذشته

به گزارش ایرنا، وزارت نفت درباره فروش نفت در دولت سیزدهم اعلام کرد: با توجه به شرایط بازار، استفاده از تکنیک‌های معاملاتی برای حفظ سهم بازار با رعایت صرفه و صلاح و منافع کشور انجام شده و درنظرگرفتن تسهیلاتی در این زمینه در چارچوب ضوابط و مجوزهای لازم و حسب‌روال مرسوم، امکان‌پذیر است.

بدیهی است بدون اطمینان از حصول منافع کشور هیچ‌گاه برای فروش نفت «چوب‌حراج» زده نخواهد شد و تمامی نهادهای مسئول و بالادستی در این خصوص ضمن نظارت و بازرسی دقیق، به صحت عملیات فروش نفت ایران اذعان دارند.

بدیهی است با توجه به امکان سوءاستفاده دشمنان

بررسی عملکرد دولت سیزدهم در یک سال گذشته نشان می‌دهد انگار در درون همین وزارت هم ظرفیتهایی برای فعال کردن دیپلماسی اقتصادی وجود داشته است. افزایش چشمگیر تبادلات مرزی، افزایش فروش نفت باوجود

نمی‌توانیم هیچ‌یک از این تلاش‌های صورت‌گرفته و در حال انجام را به‌صورت عمومی بیان کنیم، اما افزایش پایدار ۴۰ درصدی صادرات نفت از ماه‌های گذشته تاکنون و کاهش چشمگیر محموله‌های میعانات گازی روی آب و تسویه بسیاری از تعهدات دولت قبل، به‌خوبی مؤید فعالیت جهادگونه پرسنل خدوم صنعت نفت در

تحریم‌ها، ارزآوری و تر متغ شدن تقریبی نبود ارز در داخل، فعال شدن کریدورهای فراموش شده شمال-جنوب و شرق و غرب، همه و همه پس از آن اتفاق افتاد که فرمان دیپلماسی اقتصادی کشور به‌دست یکی از نیروهای

خوشفکر و فعال درون وزارت سپرده‌شد. این دیپلمات هم کسی نیست به‌جز دکتر مهدی صفری؛ سفیر پیشین ایران در چین، اتریش و روسیه. او همچنین در زمان سعید جلیلی عضو تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای بوده است.

بررسی آخرین وضعیت رویکرد اقتصادی سیاست خارجی در گفت‌وگوی اختصاصی قدس باد کتر مهدی صفری، معاون اقتصادی وزیر امور خارجه

خبرهای داغ از خط مقدم دیپلماسی اقتصادی

ما هم با همین مدل سیاست کار اقتصادی می‌کنیم تا پایداری سیاسی داشته باشیم.

■ محور بعدی سؤالات من درباره بنادر و کریدورهای ایجاد شده و محدودیت‌های این حوزه است. به‌عنوان مثال می‌بینیم باوجود قرارداد ۲۵ساله ایران و چین ولی این کشور ترجیح می‌دهد با بندر «جبل علی» امارات که زیرساخت‌های آماده‌تری دارد، کار کند. علت این امر را شما در چه می‌دانید؟

من عبارت «ترجیح می‌دهد» را خیلی نمی‌پذیرم. ارتباطات چین با جبل علی به‌خاطر همان زیر ساخت‌هاست. ببینید این دولت چه تلاش خوبی داشته است که توانسته است با همین زیر ساخت‌ها کار کند. اما همزمان در حال تلاش برای ایجاد زیرساخت‌های بندر چابهار و بندرعباس هم هست. تمام کشورهای آسیای مرکزی دارند در بندر عباس زمین می‌گیرند. نه اینکه زمین تملکی بگیرند. زمین می‌گیرند تا اینکه بتوانند انبار بسازند و کالاهایشان را در این انبارها دپو کنند. راه‌آهن اینچه برون و سرخس هم باید تقویت شود. حجم ترانزیت این محور تاکنون حدود ۵۰۶ میلیون تن بوده و می‌خواهیم آن را به ۳۰-۱۵۰ میلیون تن برسانیم. چندین ارگان با پیشاهنگی وزارت خارجه در حال کار کردن هستند تا این زیرساخت‌ها شکل بگیرد. یکی از زیرساخت‌ها همین کریدور چابهار است. اگر کریدور چابهار- زاهدان به بیرجند و سرخس وصل شود اتفاق بزرگی رقم می‌خورد.

در سفری که به هند داشتیم مذاکراتی شد که ان‌شاءالله بندر چابهار به زودی فعال شود. حدود ۱۰ جرثقیل بزرگ را در این بندر فعال می‌کنیم تا کالاهای از طریق ترانزیت زمینی و با تریلی منتقل شود. اما اگر راه آهن را به زاهدان متصل کنیم و از آن‌جا به بندر امیرآباد و روسیه برسیم حجم تبادلاتمان چندده برابر خواهد شد. این‌ها در دست اقدام است و ان‌شاءالله خیلی زود به نتیجه می‌رسد.

البته در حال حاضر کریدور شمال- جنوب از بنادر روسیه به انزلی و از آن‌جا به بندرعباس و هند می‌رسد و این مسیر را نگذاشتیم بخوابد. به‌طور موازی محور ریلی امیرآباد و بندر کاسپین را که فقط ۲۰ کیلومترش باقی مانده است، از حدود سه هفته است شروع کرده‌ایم و امیدواریم تا آخر شهر یورآآمده شود تا قطار مستقیم به بندرعباس برود و این کریدور شکل بگیرد.

یک محور دیگر هم رشت - آستاراست که اگر بخوایم منتظر آن بنامین سه سال طول می‌کشد. البته پل اول آستارا حدود ۵۰سال است که ساخته شده ولی پل دوم سه ماه است که ساختش شروع شده و ان‌شاءالله تا آخر شهریور راه خواهد افتاد. در این صورت ظرفیت ۴۰۰ تریلی را به ۹۰۰ تریلی خواهیم رساند. با راه افتادن این محور به مجموع سه کریدور شمال - جنوب خواهیم داشت: ۱. از طریق آذربایجان ۲. از طریق خزر ۳. ترکمنستان به سرخس و اینچه برون. ظرفیت هم قرار است از ۱۵۰میلیون تن به ۳۰۰میلیون تن برسد. کریدور پاکستان ایران و ترکیه و کریدور پاکستان ایران آذربایجان گرجستان به دریای سیاه و کریدورهای مختلف دیگری را هم داریم.

۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون جمعیت دنیا را دارند.

برزیل و آفریقای جنوبی هم ۲۸۰میلیون جمعیت دارند. پنج کشور روی هم تقریباً ۳٫۲ میلیارد جمعیت دارند. اما نکته اساسی پیمان بریکس این است که کاملاً اقتصادی است. این کشورها هم بیش از هر چیز نقش اقتصادی‌شان در پیمان اهمیت دارد؛ مثلاً شانگهای ۳۰درصدش اقتصادی و ۷۰درصدش امنیتی و سیاسی است. پس بریکس مقوله بسیار خوبی است. با دیپلماسی وزارت خارجه و ارتباطات قوی جناب آقای رئیس‌جمهور تقاضای ایران هم در کنار تقاضای آرتانزین برای عضویت در این پیمان در نظر گرفته شده است. اما نکته آنجاست که مدل اعضای جدید را هنوز تعریف نکرده‌اند. این مدل را تعریف کنند ما را نیز مد نظر قرار می‌دهند. اما در مجموع به نظر من عضویت در بریکس چنانچه رخ بدهد موفقیت بزرگی است.

■ در ریزنی اقتصادی میان کشورها، روابط سیاسی بر روابط اقتصادی تأثیر می‌گذارد؟ نمی‌گویم تأثیرگذار نیست اما معتقدم اگر ما کار اقتصادی را قوی کنیم و وابستگی ایجاد کنیم با یک باد که مسائل سیاسی را جابه‌جا می‌کند رابطه اقتصادی ما خدشه‌دار نمی‌شود.

■ بحث تقویت امنیت هم مطرح است. یعنی اگر اقتصاد تقویت شود، امنیت می‌آورد.

رونق اقتصاد امنیت می‌آورد و پس از رونق اقتصادی به راحتی هم نمی‌توان رابطه سیاسی را قطع کرد، چون وابستگی‌هایی وجود دارد. مثلاً در تعامل با همین همسایگانمان (پاکستان، ترکیه، عراق، آذربایجان و...) اگر کارهای اقتصادی‌شان، ترانزیت برق و تأمین گازشان با ما باشد و ما در آن کشورها کار اقتصادی کنیم و صدور خدمات مهندسی داشته باشیم، رابطه اقتصادی خودبه‌خود امنیت به ارمغان خواهد آورد. کاری که چینی‌ها در دنیا با روش اقتصاد انجام دادند نتیجه‌اش این بود که پایداری سیاسی خود را در کشورهای مقصد جا انداختند.

بازار بزرگ ما شوند. مثلاً ما روی آلمان متمرکز نمی‌شویم.

البته الحمدلله سطح فناوری‌مان به بازار کشورهایی مثل آلمان هم می‌رسد اما آلمانی‌ها به اندازه آفریقایی‌ها، آمریکای لاتین و آسیای مرکزی و آسیای شرقی (اندونزی، مالزی، ویتنام و...) از ما خرید نمی‌کنند. پس دومین اولویت ما کشورهای هدف و راهبردی ماست و سوم کشورهایی که بتوانیم با آن‌ها رقابت کنیم. یکی از کشورهایی که ما صادرات نوین داریم، چین است. وقتی این مسئله را می‌گوییم همه تعجب می‌کنند. ما در بخش نانو و تجهیزات پزشکی و در بخش داروهای «استراتژیک بایوئی» پارسال حدود ۲۳۰ میلیون دلار به چین صادرات داشته‌ایم.

■ بازار ما دربرخی کشورها مانند چین باعث نمی‌شود ما روابط نامتقارن داشته باشیم؛ یکی از سیاست‌های چین این است که با روابط نامتقارن، کشور مقابل را به خود وابسته کند.

ما هرجا می‌رویم منافع ملی‌مان را اولویت قرار می‌دهیم. در حال حاضر داریم کاری می‌کنیم که بالانسمان با چین ۴۳۰ میلیون دلار فقط صادرات غیرنفتی مثل صیفی جات و آبی‌یان بشود. امسال با همکاری‌های انجام شده شاید به سه برابر این عدد هم برسیم. البته همین حالا هم بالانس ما با احتساب نفت و مشتقاتش مثبت است، ولی اگر تلاشمان را بیشتر کنیم می‌توانیم صادرات غیرنفتی به چین را ۷۱-۶۰ میلیارد افزایش دهیم. مدل اقتصادی چین آنی است که وقتی می‌بیند یک کشور شریک راهبردی‌اش است (در مقایسه با کشوری که چنین نیست) بر روابط با او بیشتر تکیه می‌کند.

■ سؤال بعدی من درباره پنج اقتصاد نوظهور یعنی بریکس است که این روزها اخبارش خیلی هم گرم شده است. عضویت ایران در بریکس را چقدر جدی می‌دانید؟

بریکس یک مقوله بسیار بزرگ اقتصادی است؛ ۵۳درصد در اقتصاد نقش دارد. جمعیت بالایی هم این کشورها دارند؛ هند و چین

■ ما در همه کشورها ریزن اقتصادی داریم؟

خیر در همه کشورها نداریم. حتی در برخی کشورها تا سه ریزن اقتصادی داشتیم که تبدیل به یکی دروازیان شده بود. این مسئله تقریباً در فاز اول در حال برطرف شدن است. اما روند اعزام دیده‌بان‌های اقتصادی چگونه است؟ افرادی را که می‌خواهیم اعزام کنیم پس از آزمون‌هایی که گرفته می‌شود حدوداً سه ماه آن‌ها را به استان‌های مختلف و حتی به پارک‌های فناوری در داخل کشور می‌فرستیم تا ظرفیت‌های داخلی را بشناسند تا وقتی به یک کشور خارجی رفتند به‌فکر فروش تنها نفت نباشند. باید بدانند که ما توان صادرات چه کالاهایی را داریم. تاکنون این افراد از ۱۰-۱۲ استان بازدید کرده‌اند. عسلویه و پارک‌های علم و فناوری را رفته‌اند و با عنایت به فرموده رهبر معظم انقلاب، کارهای دانش‌بنیان و محصولاتشان را دیده‌اند.

■ در گزینش نیروهای جدید در وزارت خارجه به روزهه اقتصادی هم توجه می‌شود؟

حتماً همین‌طور است. البته ما نیروی جدید گزینش نمی‌کنیم، فعلاً دیپلمات‌های خودمان هستند و سابقه اقتصادی هم دارند. این‌ها را آموزش می‌دهیم. یکی از کارهای آن‌ها در ارتباط با مسائل دانش‌بنیان است. محصولات حدود ۶۵۰ شرکت را در سایت وزارت خارجه قرار دادیم (۴۰۰ شرکت از قبل وجود داشته و ۲۵۰ شرکت جدید اضافه خواهد شد). به دیپلمات‌ها اعلام شده با توجه به این سایت، بروند در کشورهای دیگر ارائه کنند. اگر درخواست کالایی صورت بگیرد بلافاصله ما با هماهنگی معاونت فناوری ریاست جمهوری، خانه نوآوری را در کشور مذکور ایجاد می‌کنیم و کالاهای مرتبط در کشور مقصد عرضه می‌شود.

■ برای بنگاه‌های اقتصادی و بازارهای تخصصی در کشورهای مختلف نقشه راهی طراحی کرده‌ایم و با آن‌ها لینک شده‌ایم؟

نقشه راهی را طراحی کرده‌ایم که بازار هدف اول همسایه‌ها هستند و مرحله بعد، کشورهایی که ما احتمال می‌دهیم می‌توانند تبدیل به

در حاشیه‌ی یکی از سفرهای دکتر صفری به استان خراسان در شبکه‌های اجتماعی به او پیام دادیم و درخواست مصاحبه کردیم. با روی گشاده پاسخ داد و قرار شد در فهرست کارهایش وقتی برای ما خالی کند. او در سفرش به مشهد برای ساعت ۱۸ روز جمعه ۲۰ تیر به ما زمان داد. آنچه در ادامه می‌خوانید حاصل گفت‌وگوی خبرنگار قدس با او است.

■ آقای دکتر، شما در سفر بیرجند گفتید سفارتخانه‌های ما در کشورهای مختلف دیده‌بان‌های اصلی ما هستند که نقش مؤثری در تسهیل روابط تجاری دارند و «باید» برای کشور بازار تجاری ایجاد کنند. بحث اصلی ما همین کلمه «باید» است. به نظر می‌رسد برخی مجموعه‌های وزارت خارجه این دیدگاه را پیاده‌سازی نکرده‌اند. موافق اید؟

در زمان رأی اعتماد در مجلس، دکتر امیرعبداللهیان گفتند ۴۰درصد کار ما در وزارت خارجه، اقتصادی و مابقی آن سیاسی، بین‌المللی، کنسولی و دیپلماسی عمومی است. هدف اصلی در ریزنی اقتصادی، ارزآوری است. طبیعتاً صادرات برای ما ارزآوری خواهد داشت. اما ما نمی‌خواهیم صرفاً با کشورهای سنتی کار کنیم. پس دیده‌بانان ما در وزارت خارجه می‌توانند بازارهای ما را با نیازهای کشورهای هدف توسعه دهند. اما این همه ماجرا نیست. یک سؤال جدی این است که آیا واردات هم می‌تواند ارزآوری داشته باشد؟ این مسئله را با مثالی توضیح می‌دهم: فرض کنید ما اقلامی مانند داروهای خاص را از سه کشور وارد می‌کنیم. دیده‌بان‌های اقتصادی ما چهارپنج منبع جدید هم به این لیست اضافه می‌کنند. افزایش تعداد منابع در فاز اول به ارزان‌تر شدن دارو می‌انجامد اما در مرحله دوم می‌تواند زمینه انتقال فناوری را فراهم کند. یعنی می‌توانیم تکنولوژی و فرمولاسیون ساخت دارو را وارد کنیم و خودمان بشویم تولیدکننده و در نهایت واردات را حذف و حتی آن دارو را صادر کنیم.

یا فرض کنید ما کود شیمیایی را انحصاری از کشوری وارد می‌کنیم. کود وارداتی چون راهبردی است هر دفعه باید از وزارت خارجه آن کشور مبدأ مجوز بگیریم. وزارت خارجه با صحبت با چند کشور با کمک وزارت کشاورزی و وزارت صمت، کشورهای مبدأ را افزایش می‌دهیم. اتفاقاً همین نمونه را انجام داده‌ایم و هفته پیش تمام شد.

■ مرکز دیده‌بانی در وزارت خارجه عملیاتی شده است؟

در حال حاضر ستاد و قرارگاه ایجاد شده است. اگر دیده‌بان وزارت خارجه در سفارتخانه‌ها دقیق به ما گرا بدهد ما در توپخانه دقیق‌تر به هدف خواهیم زد و به هدفمان که ارزآوری است خواهیم رسید. باتوجه به اینکه قبلاً اغلب پست‌های اقتصادی در وزارت خارجه فریز شده بودند خوشبختانه با پیگیری‌های انجام شده، این پست‌ها آزاد شده است. امسال که می‌خواهیم دیپلمات‌هایمان را در بخش اقتصادی اعزام کنیم، حتماً این مسئله دیده‌بانی در دستور کار خواهد بود.

احیای کریدور شمال-جنوب با صادرات ۳۰۰ کانتینر به روسیه

افزایش حجم تجارت ایران

روسیه تا ۱۰ میلیارد دلار

ابراهیم رضایی، عضو کمیسیون سیاست خارجی مجلس: در سفری که حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی به روسیه داشتند، موافقت شد حجم تبادلات تجاری بین دو کشور به ۱۰ میلیارد دلار برسد و معتقدم این رقم تا میزان ۲۰ میلیارد دلار امکان افزایش دارد. تحریم‌های غرب، دو کشور ایران و روسیه را برای تعامل بیشتر تجاری و اقتصادی به یکدیگر نزدیک کرد.

گفت‌وگوی ویژه

برش گفت‌وگو

صادرات نوین به چین

نقشه راهی را طراحی کرده‌ایم که بازار هدف اول همسایه‌ها هستند و مرحله بعد، کشورهایی که ما احتمال می‌دهیم می‌توانند تبدیل به بازار بزرگ ما شوند. مثلاً ما روی آلمان متمرکز نمی‌شویم. البته الحمدلله سطح فناوری‌مان به بازار کشورهای مثل آلمان هم می‌رسد اما آلمانی‌ها به اندازه آفریقایی‌ها آمریکای لاتین و آسیای مرکزی و آسیای شرقی از ما خرید نمی‌کنند. پس دومین اولویت ما کشورهای هدف و راهبردی ماست و سوم کشورهایی که بتوانیم با آن‌ها رقابت کنیم. یکی از کشورهایی که ما صادرات نوین داریم، چین است. وقتی این مسئله را می‌گوییم همه تعجب می‌کنند. مادر بخش نانو و تجهیزات پزشکی و در بخش داروهای «استراتژیک بایوئی» پارسال حدود ۲۳۰ میلیون دلار به چین صادرات داشته‌ایم.

یک مسیر ۷هزار کیلومتری جایگزین کرده که کاهش ۴۰ درصدی زمان حمل بار تا رسیدن به مقصد و ۳۰ درصدی هزینه حمل را به دنبال خواهد داشت. کالاهای صادراتی روسیه به طور عمده از طریق شرکت کشتیرانی دریای خزر و به صورت کانتینر و «بیگ بگ» از طریق شهر آستراخان و بندر ایرانی سالیانکا، به بندر انزلی و نوشهر حمل شده و از آنجا از سوی شرکت حمل‌و نقل ترکیبی کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، از طریق جاده و ریل به بندرعباس و چابهار منتقل می‌شود تا با خطوط منظم طراحی شده از سوی گروه کشتیرانی، به هند منتقل شود.

به‌زودی چندین شناور به ناوگان موجود اضافه خواهند شد. روابط عمومی گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است: با وجود تأکید فراوان مبنی بر ضرورت فعال‌سازی این مسیر، طی سال‌های متمادی در مراحل اولیه طراحی باقی مانده بود؛ اما هم‌اکنون به همت گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و با توجه به شرایط جدید جهانی و قطع ارتباط روسیه با اروپا، این کریدور با هدف حمل بار ترانزیتی بین هند و روسیه مورد توجه ناوگان ملی قرار گرفته است.

کریدور شمال- جنوب، مسافت ۱۶ هزار کیلومتری حمل بار از طریق کانال سوئز را با

کریدور به سمت کشور روسیه شده است. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده از سوی گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، در مرحله اول ۳۰۰ کانتینر اختصاصی برای حمل بار صادراتی به کشور روسیه در نظر گرفته شده که در صورت افزایش تقاضا، تعداد این کانتینرها به‌طور مستمر افزایش خواهد یافت. بر این اساس، گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در راستای ایفای نقش فعال خود در این کریدور راهبردی، علاوه بر عقد قرارداد ساخت چندین کشتی در داخل، خرید کشتی به‌منظور افزایش ظرفیت حمل و نقل در دریای خزر را نیز در دستور کار قرار داده است که مطابق با برنامه‌ریزی انجام گرفته

به گزارش ایرنا نخستین مرحله عملیات حمل کالا در مسیر کریدور شمال- جنوب از سوی گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران با انتقال ۳۰۰ کانتینر کالای صادراتی کشور به مقصد روسیه کلید خورد.

گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در گزارشی با اشاره به تأکید دولت سیزدهم مبنی بر ضرورت فعال‌سازی کریدور شمال جنوب و حمل بار صادراتی ایران از طریق این کریدور به کشور روسیه، بیان کرده است: ناوگان ملی کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران پس از اتمام مرحله آزمایشی حمل و نقل کالا از مسیر ترانزیتی روسیه به هند و برعکس، وارد مرحله عملیاتی حمل بار صادراتی در این